

УДК 811.161.2'373.45/.46'276.6:069

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІННИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ В КУРСІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ФАХОВИМ СПРЯМУВАННЯМ НА ІСТОРИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

Іванна Фецько

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра українського прикладного мовознавства,
вул. Університетська, 1, кімн. 233, 79001 Львів, Україна
тел.: 032 239 43 55
ел. пошта: ivanka_fly@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-9396-8608>*

У статті зосереджено увагу на формуванні термінологічної компетентності як обов'язкового складника мовленнєвої культури фахівців. Досліджено питання засвоєння терміної лексики музейництва у процесі вивчення курсу “Українська мова за професійним спрямуванням” на історичному факультеті. Охарактеризовано найпоширеніші іншомовні терміноодиниці, які входять у термінофонд музейництва. Визначено особливості функціонування препозиційних та постпозиційних компонентів іншомовного походження у терміносистемі музейної справи. Запропоновано систему завдань для формування мовних та мовленнєвих навичок фахівців у сфері терміновживання й збагачення їхнього термінового словника. Комплексний аналіз термінолексики музейництва поліпшить словниковий запас студентів, сформує в них свідоме ставлення до лексичного значення слова, до правильного вживання його в різних галузях, виробить навички користування словниками різного типу.

Ключові слова: термін, музейництво, запозичення, українська мова за професійним спрямуванням, завдання.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ufl.2019.14.2736>

Постановка проблеми. Рівень і якість вищої освіти визначається виробленою системою критеріїв, серед яких мова – один із головних чинників підготовки висококваліфікованих спеціалістів, виховання свідомих громадян України. Сьогодні вимагає досконалого володіння українською мовою в усіх сферах суспільного життя: політиці, юриспруденції, освіті, журналістиці тощо. Уміти висловлюватися правильно, доречно, точно, необхідно не лише філологам, а й тим фахівцям, де мова відіграє не основну роль, однак без знання норм української мови професійна діяльність неможлива [6 : 150].

Уведення курсу української мови до навчального плану історичного факультету суттєво доповнює гуманітарний цикл дисциплін, передбачених кваліфікаційними вимогами до спеціалістів-істориків, поглиблює їхню мовну компетенцію, сприяє підвищенню загального культурного рівня. Разом із тим викладання української мови на нефілологічному, але гуманітарному факультеті має низку особливостей, зумовлених як професійно орієнтованими завданнями, так і вимогами виховного процесу у вищій школі. Мовні знання є важливим компонентом професійної підготовки.

Основою для формування професійного мовлення в майбутніх істориків є фахова лексика, зокрема й термінологіка музейництва, оволодіння якою поглиблює не лише знання з мови, а й якість підготовки фахівців [5 : 177]. Для формування у студентів-істориків знань основних теоретико-методологічних засад науки про музей як суспільний феномен, музейну справу і “музейне” ставлення людини до дійсності навчальні програми передбачають опанування загальнотеоретичних засад музеєзнавства як окремої науки; ознайомлення зі здобутками цієї дисципліни на сучасному етапі; прослідковування становлення специфічного “музейного” ставлення людини до дійсності; аналіз основних етапів формування музею як соціокультурного інституту, виявлення особливостей розвитку музейної справи та музейної теорії у світі та в Україні; з’ясування особливостей науково-організаційної роботи в музеях, ознайомлення з правилами організації експозицій тощо. На основі засвоєних знань у студентів історичного факультету формується розуміння основних термінів цієї галузі [4 : 40].

Оскільки історикам термінологіка музейної справи є не чужа і щоразу інтенсивніше вони її опановують, тому безсумнівно доцільно використовувати термінну лексику музейництва як ілюстративний матеріал і в курсі вивчення української мови за професійним спрямуванням.

Мета статті – проаналізувати особливості формування професійно-термінологічної компетентності майбутніх істориків у процесі опрацювання курсу “Українська мова за професійним спрямуванням”, охарактеризувати найпоширеніші іншомовні терміноодиниці, які входять у термінофонд музейництва, запропонувати комплекс завдань для формування мовних та мовленнєвих навичок фахівців у сфері терміновживання.

Виклад основного матеріалу. Курс “Українська мова (за професійним спрямуванням)” на історичному факультеті повинен бути тісно пов’язаний з іншими історичними дисциплінами: історією слов’ян, історією України, краєзнавством, археологією, етнографією й, безперечно, музейною справою. Тому важливим є послідовне встановлення зв’язків із цими курсами (використання текстів з історії, історії культури, філософії тощо; розвиток усного монологічного мовлення – підготовка доповідей на історичну та культурологічну тематику; розвиток писемного мовлення – написання рефератів, повідомлень), вдале та доцільне використання знань та навичок студентів у сфері професійної термінологіки.

Оволодіння фаховою термінологікою поглиблює не лише знання з мови, а й впливає на якість підготовки фахівців. Очевидно, що вивчення термінної лексики під час викладання української мови фахового спрямування буде тим успішнішим й ефективнішим, чим краще зроблено вибір спеціального матеріалу, який залучаємо до навчального процесу [2 : 71].

Попри те, важливе значення для наукового розвитку мають також знання студентів із мовознавчих курсів, які вивчають на історичному факультеті відповідно до навчального плану: старослов’янської та іноземної (англійська, німецька, французька) мов. Це не тільки підвищує інтелектуальний рівень студентів-істориків, але й дає можливість викладачеві української мови звертатися до лінгвістичних паралелей, аналізувати подібні або протилежні явища в різних

мовах, поглиблювати знання з фонетики рідної мови, збагачувати лексичний запас студентів, закріплювати знання з морфології, будови слова.

Вивчення майбутніми істориками старослов'янської та іноземної мов відкриває значні можливості для поглиблення певного кола знань. Знання з іноземної мови за умови їх вдалого використання стають важливим лінгвістичним підґрунтям до вивчення тем “Лексика за походженням”, “Термінологія”, “Правопис слів іншомовного походження”, відповідних тем з морфології.

Терміносистема музейної справи – це та частина словникового складу, до якої входять поняття, що позначають назви предметів, дій, процесів, явищ тощо, пов'язаних із музейництвом. Вона поєднана з відповідними науками та сферами життя – мистецтвом, біологією, географією, історією, а також археологією, вексилологією, геральдикой, нумізматикою, фалеристикою, архітектурою, скульптурою, живописом, бібліотечною справою тощо. Одним із основних джерел формування сучасної української терміносистеми музейної справи є іншомовні запозичення. Слід зазначити, що сучасна терміносистема музейної справи досягла великого ступеня інтернаціоналізації завдяки впливу двох класичних мов – давньогрецької і латинської.

Латинській мові належала особлива роль у середньовічній Європі, оскільки вона практично безроздільно панувала в науці, освіті, юриспруденції й інших сферах життя. Ще з того часу латинізм стали джерелом поповнення наукових терміносистем усіх європейських мов. Оскільки ж класична латина була переповнена грецькими запозиченнями, то грецька мова теж стала лексичним резервом для побудови нових термінів, зокрема й терміноодиниць музейної справи [1 : 113].

Показниками приналежності терміноодиниці до тієї чи тієї мови можуть бути як препозиційні, так і постпозиційні компоненти. Продуктивним для українського музейного терміноутворення є дериваційна актуалізація, наприклад, грецьких термінокомпонентів, які можуть бути у препозиції (**бібліо-**: 1) позначають назви наукових галузей та їхніх підрозділів, які пов'язані з музейною діяльністю: **бібліографія** (від грец. βιβλιον – книга і γράφω – писати, креслити) [15 : 80] – ‘спеціальна історична дисципліна, наука про опубліковані джерела (манускрипти і передруки)’ [10 : 46]; **бібліотека** (від грец. βιβλιον – книга і θηκη – сховище, скриня) [15 : 80] – ‘інформаційний, культурний, освітній заклад (установа, організація) або структурний підрозділ, що має упорядкований фонд документів, доступ до інших джерел інформації та головним завданням якого є забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб користувачів бібліотеки’ [11 : 7] та ін. Терміни з компонентом **бібліо-** – це здебільшого терміни наукової сфери та бібліотечної справи, які з музейництвом знаходяться на периферії; **прото-**: терміноодиниці з міжнародним компонентом **прото-** позначають інформаційні видання та довідкові музейні елементи: **протограф** (від грец. πρῶτος – перший і γράφω – пишу, зображую) [15 : 469] – ‘1) первісний рукопис, покладений в основу пізніших списків, копій, редакцій; 2) найближчий відносно архетипу за текстом оригінал одного чи кількох списків рукописів’ [12 : 248]. Поодинокими прикладами представлено терміноодиниці з компонентом **фото-**. У музейництві за допомогою грецького компонента фото-

утворено терміни, що позначають сукупність фондових матеріалів: **фототека** (від грец. φωτός – світло і θηκη – сховище, скриня) [15 : 565] – ‘складова частина фондів музею, котра має фонд негативів і науково-довідковий апарат до нього’ [10 : 116]), так і в постпозиції.

У досліджуваній терміносистемі наявні терміни із постпозиційними компонентами:

-лог – частина складного терміна, що означає особу, яка займається наукою, вказаною в першій частині терміноодиниці: *музеолог* (від грец. τὸ Μουσείον – ‘дім Муз’ і λόγος – слово, наука) [15 : 326] – ‘науковий працівник музею, що спеціалізується в галузі музеології’ [8 : 125]; *археолог* (від грец. ἀρχαῖος – стародавній і λόγος – слово, наука) [15 : 57] – ‘спеціаліст, що займається вивченням побуту, культури та історичного минулого древніх народів за матеріальними продуктами їх життя і діяльності, що збереглися’ [10 : 17] та ін.

-лог(ія). Терміни з цим постпозиційним компонентом позначають назви галузевих учень, розділів, дисциплін, пов’язаних з музейною сферою, наприклад: *музеологія* (від грец. τὸ μουσείον – ‘дім Муз’ і λόγος – слово, наука) [14 : 451] – ‘розділ музеєзнавства, який пізнає об’єкт, предмет, метод і структурні елементи музеєзнавства, його місце в системі наукових дисциплін; розробляє науковий понятійний апарат; вивчає феномен музейного предмета й музею; досліджує проблеми, пов’язані з соціальними функціями музеїв, формуванням музейної мережі, класифікацією й типологією музеїв; розробляє наукові основи всіх специфічних музейних видів діяльності’ [10 : 38]; *папірологія* (від грец. πάπυρος – папірус і λόγος – слово, наука) [15 : 418]; – ‘спеціальна історична дисципліна, яка вивчає рукописи записані на папірусі’ [10 : 87]; *генеалогія* (від грец. γενεά – сім’я і λόγος – слово, наука) [15 : 123] – ‘спеціальна історична дисципліна, у якій досліджують походження осіб і спорідненість між ними, а також вивчають історію окремих родів та їх роль у соціально-економічному й суспільному житті епохи’ [10 : 25] та ін.

-граф у музейництві вживають на позначення: 1) інформаційних видань та довідкових музейних елементів: *протограф* (від грец. πρῶτος – перший і γράφω – пишу, зображую) [15 : 469] – ‘1) первісний рукопис, покладений в основу пізніших списків, копій, редакцій; 2) найближчий відносно архетипу за текстом оригінал одного чи кількох списків рукописів’ [12 : 248]; 2) приладів, за допомогою яких записують щось чи реєструють: *анемограф* (від грец. άνεμος – вітер і γράφω – пишу, зображую) [15 : 40] – ‘прилад для безперервного автоматичного записування швидкості і напрямку вітру, який застосовують у природничій музейній справі’ [8 : 10] та ін.

Компонент **-граф(ія)** вказує на зв’язок з поняттям ‘записування, відображення’. У музейній справі терміни з цим компонентом вживають на позначення галузевих учень: *картографія* (від грец. χάρτης – листок із папірусу і γράφω – писати, креслити) [15 : 258] – ‘наука про географічні карти й карти небесних тіл, методи створення та використання їх. Пов’язана з природничою музейною справою’ [8 : 83]; *музеографія* (від грец. τὸ μουσείον – ‘дім Муз’ і γράφω – писати, креслити) [14 : 451] – ‘розділ музеєзнавства, завданням якого є опис музеїв, а також пам’яток, що в них зберігаються’ [10 : 73]; *палеографія* (від грец.

παλαιός – давній, старовинний та *γράφω* – писати, креслити [15 : 414] – ‘спеціальна історико-філологічна дисципліна, що вивчає зовнішній вигляд і письмо стародавніх рукописів для правильного їх прочитання та встановлення часу й місця написання’ [10 : 86] тощо.

Продуктивним для українського музейного термінотворення є дериваційна актуалізація латинських морфоелементів, які набули статусу інтернаціоналізмів: а) препозиційних формантів:

де-/de- (використовують зі значенням ‘вилучення припинення, усунення чого-небудь’) (*деакцесія* – ‘вилучення музейного предмета зі складу музейних фондів із зазначенням відповідної інформації в обліково-фондовій документації’ [10 : 105]; *дереставрація* – ‘здійснення комплексу науково обґрунтованих заходів щодо усунення спотворень музейного предмета, які виникли внаслідок застосування застарілих методів реставрації; у деяких випадках – нейтралізація слідів попередньої реставрації’ [10 : 29];

ре-/re- (терміни з компонентом **ре-** мають семантику зворотної або повторюваної дії) (*реекспозиція* – ‘часткова або повна заміна експозиції музею (окремих експозиційних комплексів)’ [8 : 172]; *реконструкція* – ‘комплекс заходів щодо відновлення втраченої історичної чи мистецької пам’ятки, за наявності достатніх наукових даних, а також значного історичного, наукового, художнього або іншого її значення’ [12 : 5] та ін.

б) постпозиційних формантів:

-ау(ія) /-atsija: компонент **-ау(ія) /-atsija** використовують для утворення іменників на позначення **назв дій, процесів і явищ, пов’язаних з музейництвом** (*апробація* (від лат. *approbatio* – схвалення, визнання [15 : 51] – ‘визначення проби дорогоцінного металу, яку встановлює Палата пробірного нагляду України, куди передаються предмети за листом музею та за відповідним актом’ [12 : 282]; *консервація* (від лат. *conservatio* – зберігання [15 : 289] – ‘комплекс організаційних науково обґрунтованих заходів, які забезпечують захист музейних предметів та предметів музейного значення від подальших руйнувань, збереження їх автентичності з мінімальним втручанням у їхній існуючий вигляд’ [10 : 54] та ін.), **назв інформаційних видань та довідкових музейних елементів** (*анотація* (від лат. *annotatio* – зауваження, помітка [15 : 42] – ‘атрибутивні дані експоната або інша інформація про нього, яку автори експозиції вважали за потрібне повідомити відвідувачам’ [10 : 15]; *експлікація* (від лат. *explicatio* – пояснюю, розгортаю [15 : 191] – ‘текст, що пояснює значення символів, умовних позначок в експозиції’ [10 : 33] та ін.), **назв нормативних актів та документів** (*декларація* (від лат. *declaratio* – заявляю, оповіщаю [15 : 15] – ‘назва деяких офіційних музейних документів, що подають потрібні відомості’ [12 : 197]; *облігація* (від лат. *obligatio* – зобов’язання, порука [15 : 396] – ‘один із найпоширеніших видів цінних паперів, боргове зобов’язання емітента, за яким власники, кредитори отримують прибуток у терміни і в порядку, визначеному умовами емісії’ [12 : 380].

-ент /-ent: Терміни галузі музейництва із формантом **-ент** позначають **музейні угруповання та їхніх представників** (*контингент* (від лат. *contingens* (*contingentis*) – який трапляється [15 : 292] – ‘сукупність відвідувачів музею, які утворюють однорідну у певному відношенні групу’ [8 : 94]; **посади та**

спеціалізації фахівців у галузі музейництва (*експонент* (від лат. *exponens* (*exponentis*) – який виставляє для огляду [15 : 192] – ‘приватна особа чи установа, які надають матеріали, що належать їм, для експонування на виставці або музейному заході’ [11 : 77] та ін.

-ур(а) /-ур(а): У музейництві терміноодиниці на **-ур(а)** позначають збірні **назви музейного обладнання та устаткування** (*експонатура* (від лат. *expono* – виставляю для огляду [15 : 191] – ‘сукупність експонатів’ [10 : 36] та ін.), **назви інформаційних видань та довідкових музейних елементів** (*сигнатура* (від лат. *signatura*, від *signo* – визначаю, позначаю [15 : 523] – ‘стрічка з текстом, яка пояснює зображення на середньовічних картинах як музейних експонатах, gobеленах’ [12 : 127] тощо.

-ат / -ат: Терміноодиниці цього типу належать до назв **музейного обладнання та устаткування: експонат** (від лат. *expono* – виставляю для показу [15 : 191] – ‘музейний предмет, який виставлено для огляду; є структурною одиницею експозиції й становить основу музейної комунікації’ [10 : 71]), **музейних предметів та їхніх складових: дублікат** (від лат. *duplicatus* – подвоєний [15 : 183] – ‘предмет, створений для того, щоб замінити оригінал з метою передати його вигляд, основні характеристики, а також іншу інформацію про нього’ [10 : 22] та ін.

Для запозичених із французької мови терміноодиниць музейної справи властиві такі особливості: звукосполучення **ya** (*будуар, аксесуар, фермуар* та ін.), пом’якшення губних та **к** перед **у** (буква **ю**) (*бюро, ф’юзо, мюнцкабінет*), звукосполучення **ам, ан** перед приголосними (*ангоб, анкета, анфас, анфілада, бандероль, бланк, жирандоль, лампйон, палантин, планишет, транспарант, шкант*), наявність формантів **-аж** (*ермітаж, етикетаж, пладеменаж, вітраж, вернісаж*), **-ер** (*секретер, торшер*), **-йон** (*брульйон*) та ін.

Запозичення, як бачимо, не з’являються в жодній мові нізвідки та не обумовлено. Перш, ніж з’явитися в мові, термін або терміносполука має пройти значний шлях від поняття чи явища до засобу його номінації.

Термінна лексика – один із найважливіших компонентів у процесі вивчення мови й опанування майбутнього фаху. Для формування мовної культури в царині терміновживання під час вивчення української мови за професійним спрямуванням студентам можна пропонувати різноманітні завдання, наприклад:

1. До запропонованих термінів доберіть потрібні визначення.

Для виконання вправи не пропонуємо використовувати термінний словник, оскільки більшість термінів студенти вже знають; невідомі терміноодиниці вони характеризують самостійно, за необхідності виправляють у процесі перевірки. Зазвичай при виконанні вправи групу ділимо на 2 підгрупи для змагальності.

Наприклад:

1.	депонування	А) сукупність реставраційних заходів для покращення зовнішнього вигляду музейного предмета, яка не передбачає втручання в його внутрішню структуру;
2.	дезінфекція	Б) передання музейних предметів на тимчасове зберігання для використання в інших установах;

3.	дератизація		В) здійснення комплексу науково обґрунтованих заходів щодо усунення спотворень музейного предмета, які виникли внаслідок застосування застарілих методів реставрації; у деяких випадках – нейтралізація слідів попередньої реставрації;
4.	дереставрація		Г) остаточний перехід предметів музейного значення у постійну власність музею;
5.	експонування		Д) виставляння музейних предметів чи колекцій для загального огляду;
6.	каталогізація		Е) сукупність науково обґрунтованих заходів щодо приведення об'єктів культурної спадщини до стану, придатного для екскурсійного відвідування;
7.	косметична інтервенція		Є) оцінка, визначення ціни, музейної вартості, кількості, якості, придатності тощо;
8.	музеєфікація		Ж) заходи зберігання музейних фондів, спрямовані на знищення мікроорганізмів, які викликають біопшкодження музейних предметів;
9.	евальвація		З) підсумковий етап обліку музейних предметів, який полягає в пошуку та зборі вичерпної інформації про той чи інший музейний предмет для спрощення подальшого пошуку цієї інформації;
10.	аквізиція		И) заходи зберігання музейних фондів, спрямовані на знищення гризунів, які пошкоджують музейні предмети і музейне устаткування.

2. Доберіть однослівні українські відповідники до іншомовних термінів.

- індекс –;
- реконструкція –;
- фальсифікат –;
- адорніст –;
- раритет –;
- ахроматичність –;
- ідентифікація –;
- колекціонер –;
- натураліст –;
- реставрація –

3. Знайдіть у реченнях терміни іншомовного походження. З'ясуйте їхнє походження та значення, використовуйте сучасні термінні словники.

Для з'ясування значень терміноодиниць музейництва рекомендуємо сучасні українські термінні словники

<p>☒ Климичин О. С. Природнича музейна термінологія: словник-довідник (Львів, 2003)</p> <p>☒ Ключко Ю. М. Музеєзнавство: словник-довідник (Київ, 2013)</p>	<p>1. <i>Недавно музейні працівники назву <u>музеолог</u> сприймали як особисту образу, але сьогодні багато хто сприймає таку назву професії з гордістю.</i> (від) – це</p> <p>2. <i><u>Дублет</u> – це зовсім не зло, якщо мова йде про предмет історико-культурного значення.</i> (від) – це</p> <p>3. <i>Зазвичай дослідники працюють над новими <u>експозиціями</u> протягом багатьох років.</i> (від) – це</p>
<p>☒ Микульчик Р. Словник-довідник термінології музейництва (Львів, 2012)</p> <p>☒ Музеєзнавство : словник базових термінів / Укл.-упор. Л. М. Міненко (Київ, 2013)</p>	<p>4. <i>Мовою <u>експонатів</u> розповідають про виникнення писемності у східних слов'ян, створення просвітителями Кирилом і Мефодієм в IX ст. азбук – кирилиці та глаголиці.</i> (від) – це</p> <p>5. <i>Автори припускають існування <u>протографа</u>, що був створений у ранньому Середньовіччі на березових дощечках.</i> (від) – це</p>
<p>☒ Овчарова О. В. Словник- довідник музейного працівника (Київ, 2013)</p>	<p>6. <i>До Мукачівського історичного музею “Замок Паланок” можна потрапити тільки через <u>турнікети</u>.</i> (від) – це</p> <p>7. <i>У музеї зберігають особисті речі військового – польовий <u>планшет</u> з картою й українську сорочку.</i> (від) – це</p>

4. До наведених терміносполук із довідки доберіть однокомпонентні відповідники.

- автентичні виражальні засоби – ...
- атрибуція музейного предмета – ...
- вихідний аркуш – ...
- комплектування музейних фондів – ...
- монтажний аркуш експозиції – ...
- набуття музейних предметів – ...
- приміщення однієї епохи – ...
- рідкісний предмет – ...
- списання музейного предмета – ...
- унікальний предмет – ...

Довідка:

авантитул, аквізиція, деакцесія, зал-епоха, категоризація, планшет, музеалія, раритет, тезаврування, уніат.

5. Доберіть терміни музейництва, утворені за допомогою запропонованих словотворчих елементів. З'ясуйте значення лексичних новотворів.

- авто –
- анти –
- архі –
- аудіо –
- біо –
- відео –
- мікро –
- полі –
- фото –

6. Із запропонованими термінами іншомовного походження складіть речення, в яких кожен іншомовний термін був би замінений власне українським.

- шифр –
- фондовик –
- фундатор –
- тезаурус –
- реставрація –
- презентація –
- постамент –
- фальсифікат –
- колекція –

Висновки. Як бачимо, систематичний аналіз термінолексики музейництва збагачує словниковий запас студентів, виховує в них свідоме ставлення до лексичного значення слова, до правильного вживання його в різних сферах, виробляє навички користування словниками різного типу: тлумачним, фразеологічним, словником іншомовних слів, словником синонімів, що відіграє важливу роль у засвоєнні мови.

Перспективи подальших досліджень проблеми Зважаючи на виняткову роль термінології в професійній діяльності, важливим є пошук нових методів та організаційних форм навчання з означеної проблематики. Зокрема, можливим вважаємо введення окремих спецкурсів, які сприятимуть кращому засвоєнню фахової термінології.

Список використаної літератури

1. Д'яков А. С. Основи термінотворення : семантичні та соціолінгвістичні аспекти / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. – Київ : Вид. дім “КМ Academia”, 2000. – 208 с.
2. Кадетова Л. Особливості вивчення термінології та іншомовної лексики в курсі української мови на історичному факультеті / Л. Кадетова, Л. Білоусова // Вісник Сумського державного університету. Серія : Філол. науки. – 2004. – № 1. – С. 71–76.
3. Куньч З. Українська риторична термінологія : історія і сучасність : монографія / З. Куньч. – Львів : Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2006. – 216 с.
4. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни “Музеєзнавство” для студентів спеціальності “Історія” денної форми навчання / укл. Н. Ф. Шипік. – Маріуполь : СПД “Кремнева”, 2014. – 54 с.
5. Харченко І. І. Термінологічна компетентність як обов'язковий складник мовно-професійної культури майбутніх юристів / І. І. Харченко // Термінологічний вісник. – 2013. – Вип. 2(2). – С. 176–180.
6. Юрійчук Н. Роль української мови (за професійним спрямуванням) у фаховому становленні студентів ВНЗ / Н. Юрійчук // Теоретична і дидактична філологія. – 2014. – Вип. 18. – С. 150–154.

Список лексикографічних праць

7. Етимологічний словник української мови : у 7 т. / Редкол. О. С. Мельничук (головний ред.) та ін. – Київ : Наук. думка, 1982–2006. – Т. I–V.
8. Климишин О. С. Природнича музейна термінологія : словник-довідник / О. С. Климишин. – Львів : Державний природознавчий музей НАН України, 2003. – 244 с.
9. Ключко Ю. М. Музеєзнавство : словник-довідник / Ю. М. Ключко. – Київ : НАКККіМ, 2013. – 82 с.
10. Микульчик Р. Словник-довідник термінології музейництва / Р. Микульчик, П. Слободян, Є. Діденко, Т. Рак. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 128 с.
11. Музеєзнавство : словник базових термінів / Укл.-упор. Л. М. Міненко; за заг. ред. к.і.н., полковника Карпова В. В. – Київ : Фенікс, 2013. – 152 с.
12. Овчарова О. В. Словник-довідник музейного працівника / О. Овчарова, Р. Яшуева-Омельяничук, Л. Сургай. – Київ : КИЙ, 2013. – 461 с.
13. Словник іншомовних слів : 23 000 слів та термінологічних словосполучень / Уклад. Л. О. Пустовіт та ін. – Київ : Довіра, 2000. – 1018 с.

14. Словник іншомовних слів / За ред. О. С. Мельничука. – Київ : Головна редакція УРЕ, 1974. – 775 с.

15. Словник іншомовних слів / Укл. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. – Київ : Наук. думка, 2000. – 680 с.

References

1. *D'iaikov A. S.* Osnovy terminotvorennia : semantychni ta sotsiolingvistychni aspekty / A. S. D'iaikov, T. R. Kyiak, Z. B. Kudelko. – Kyiv : Vyd. dim “KM Academia”, 2000. – 208 s.

2. *Kadetova L.* Osoblyvosti vyvchennia terminolohii ta inshomovnoi leksyky v kursy ukrainskoi movy na istorychnomu fakulteti / L. Kadetova, L. Bilousova // Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Seriiia : Filol. nauky. – 2004. – № 1. – S. 71–76.

3. *Kunch Z.* Ukrainska rytorychna terminolohiia : istoriia i suchasnist : monohrafiia / Z. Kunch. – Lviv : Vydavnytstvo Natsionalnoho universytetu “Lvivska politekhnikha”, 2006. – 216 s.

4. Metodychni rekomendatsii do vyvchennia dystsypliny “Muzeieznavstvo” dlia studentiv spetsialnosti “Istoriia” dennoi formy navchannia / ukl. N. F. Shypik. – Mariupol : SPD “Kremnieva”, 2014. – 54 s.

5. *Kharchenko I. I.* Terminolohichna kompetentnist yak obov'iazkovyi skladnyk movno-profesiinoi kultury maibutnikh yurystiv / I. I. Kharchenko // Terminolohichni visnyk. – 2013. – Vyp. 2(2). – S. 176–180.

6. *Yuriichuk N.* Rol ukrainskoi movy (za profesiinym spriamuvanniam) u fakhovomu stanovlenni studentiv VNZ / N. Yuriichuk // Teoretychna i dydaktychna filolohiia. – 2014. – Vyp. 18. – S. 150–154.

Spysok leksykohrafichnykh prats

7. Etymolohichni slovnyk ukrainskoi movy : u 7 t. / Redkol. O. S. Melnychuk (holovnyi red.) ta in. – Kyiv : Nauk. dumka, 1982–2006. – T. I–V.

8. *Klymyshyn O. S.* Pryrodnycha muzeina terminolohiia : slovnyk-dovidnyk / O. S. Klymyshyn. – Lviv : Derzhavnyi pryrodnavchyi muzei NAN Ukrainy, 2003. – 244 s.

9. *Kliuchko Yu. M.* Muzeieznavstvo : slovnyk-dovidnyk / Yu. M. Kliuchko. – Kyiv : NAKKKiM, 2013. – 82 s.

10. *Mykulchuk R.* Slovnyk-dovidnyk terminolohii muzeinytstva / R. Mykulchuk, P. Slobodian, Ye. Didenko, T. Rak. – Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniky, 2012. – 128 s.

11. Muzeieznavstvo : slovnyk bazovykh terminiv / Ukl.-upor. L. M. Minenko; za zah. red. k.i.n., polkovnyka Karpova V. V. – Kyiv : Feniks, 2013. – 152 s.

12. *Ovcharova O. V.* Slovnyk-dovidnyk muzeinoho pratsivnyka / O. Ovcharova, R. Yausheva-Omelianchuk, L. Surhai. – Kyiv : KYI, 2013. – 461 s.

13. Slovnyk inshomovnykh sliv : 23 000 sliv ta terminolohichnykh slovospoluchen / Uklad. L. O. Pustovit ta in. – Kyiv : Dovira, 2000. – 1018 s.

14. Словник іншомовних слів / За ред. О. С. Мельничука. – Київ : Головна редакція УРЕ, 1974. – 775 с.

15. Slovnyk inshomovnykh sliv / Ukl. S. M. Morozov, L. M. Shkaraputa. – Kyiv : Nauk. dumka, 2000. – 680 s.

*Стаття надійшла до редакції 10.04.2019
прийнята до друку 22.04.2019*

**FEATURES OF THE STUDY OF TERMINOLOGICAL BORROWINGS OF
MUSEUM SCIENCE IN THE COURSE OF UKRAINIAN LANGUAGE BY THE
PROFESSIONAL DIRECTION AT THE FACULTY OF HISTORY**

Ivanna Fetsko

*Ivan Franko National University of Lviv,
Department of Applied Linguistic,
1 Universitetska Str., room 233, 79001 Lviv, Ukraine,
phone: 032 239 43 55
e-mail: ivanka_fly@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-9396-8608>*

The article focuses on the formation of terminological competence as an obligatory component of the speech culture of specialists. The issue of assimilation of the terminology of museum science in the process of studying the course “Ukrainian language by the professional direction” at the Faculty of History is investigated. The most common foreign language terminological units that are the part of the museum's terminology are described.

The features of the prepositional and postpositional components of foreign language in the terminological system of the museum science functioning are determined. The system of tasks for the formation of speech and linguistic skills of specialists in the field of terms using and enrichment of their terminological vocabulary is proposed. The comprehensive analysis of the terminology of museum science will improve the vocabulary of students, will form a conscious attitude to the lexical meaning of the word, to its correct handling in various fields, and will develop the skills of application of different types of dictionaries.

Key words: term, museum science, borrowing, Ukrainian language by professional direction, task.